Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppelik, J. Dannenberg*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*: în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann.*
Prețul inserțiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. seu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta“ iese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șese lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare, Tĕrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 164.—Anul LVIII. Brașov, Lunĭ-Marțĭ, 25 Iulie (6 August) 1895.

Coalițiunea națiunilor asuprite.

Brașov, 24 Iulie v. 1895

— Am dis, că organul nostru în tot-déuna a stăruit pentru realisarea marei idei a coalițiunei națiunilor asuprite din Transilvania și Ungaria cu scop de a'șĭ elupta cu puterĭ unite egala lor îndreptățire națională.

Idea e vechiă ca și asupririle, carĭ i-au dat nascere. Ea a trecut prin mai multe fase dela 1848 încóce. Dela inaugurarea pactului dualist în 1867 și cu deosebire dela decretarea limbei maghiare ca limbă a statului, ce s'a făcut în legătură cu mĕsurile legale luate de către dieta unguréscă la 1868, — mĕsurĭ ce aveau de scop a înaugura sistemul de maghiarisare succesivă, pe care 'l vedem adĭ în tótă flórea, — convingerea despre necesitatea unei comune apĕrărĭ a națiunilor amenințate și scurtate în drepturile lor a prins tot mai afunde rĕdăcinĭ și s'a lațit tot mai tare.

In primul period al luptelor, ce acum de aprópe trei-decĭ de anĭ, cu tot constituționalismul, silite sunt a-le purta popórele nemaghiare pentru apĕrarea esistenței lor naționale, s'a făcut prima încercare pentru realisarea coalițiunei pe teren parlamentar, în dietă, unde deputații românĭ naționalĭ din Bănat și Țera ungurésca — căcĭ Transilvănenii observau și atuncĭ politica de resistență pasivă — s'au unit cu deputații naționalĭ sêrbĭ formând o „partidă a naționalităților“.

Acésta încercare însĕ n'a putut isbuti de a realisa cu succes idea coalițiunei, fiind-că pentru întâiu, abstragênd dela greutățile, ce se opuneau ințelegerii comune, nu era unire și ințelegere cum se cade nicĭ în sînul Românilor, nicĭ între Sêrbĭ; al doilea Sașii ardelenĭ au stat totdéuna reservațĭ la o parte ca și astădĭ, Slovacii naționalĭ însĕ n'aveau de loc representanțĭ în dietă, ér mai pe urmă, fiind-că sistemul asupritor a făcut în scurt timp cu totul imposibilă representarea în dietă și a Românilor și a Serbilor din Ungaria.

Acésta era situația în 1883, când, din incidentul proiectului de lege pentru scólele medii, Românii inauguraseră o mișcare energică protestătóre în contra tendințelor de maghiarisare și când se iscà cunoscutul conflict al guvernului unguresc cu Croații pentru pajorele cu inscripția ungurésca.

Atuncĭ Ungurii dela putere, îngrijițĭ de rĕscóla Croaților și de mișcarea română de-o parte, ér de altă parte temêndu-se ca sistemul, numit de „împăcare“, al guvernului austriac Taaffe, care prinsese deja rădĕcinĭ, sĕ n'aibă consecuențe și pentru ei, începură a discuta prin foile lor eventualitatea desfășurării stégului federalist și în Ungaria. Ceea ce-i neliniștea era gândul, că ar fi posibil sĕ se înaugureze „un sistem Taaffe în edițiune ungurésca“ și sĕ se constitue în urma acésta în dietă o „partidă a naționalităților“ printr'o alianță a popórelor.

„Tóte aceste vedenii unguresci — scria organul nostru in Septemvre 1883 — isvoresc din consciința nedreptății, ce se face naționalităților nemaghiare. Temerile celor dela guvern sunt fórte fundate.... Dér nu eventuala formare a unei partide a naționalităților în dieta ungară, ci faptul, că acéstă partidă este a priori suprimată prin legea și praxa ungurésca, amenință pacea interióră a Ungariei. Coalițiunea naționalităților, neputêndu-se face astfel în parlament, se va sĕvêrși afară de parlament, ba ea esistă deja prin puterea comunității de interese, numai cât nu s'a putut încă pronunța pe față“.

Multe s'au petrecut dela 1883 și până adĭ, însĕ tóte numai și numai în detrimentul popórelor nemaghiare. A urmat epoca tristă a înființării „kulturegylet“-urilor, a violențelor și a călcărilor de lege potențate de către pașalele din comitate; epoca ordonanțelor arbitrare și despotice în urmărirea școlelor nóstre, a prigonirei pressei naționale nemaghiare, epoca „kisdedov“-urilor, a proceselor politice și a întemnițărilor fără sfirșit, epoca reformelor bisericescĭ cu tendințe de maghiarisare.

Firesce, că în asemenĭ împrejurărĭ, când adversarii noștri au dĕrîmat în dĕrĕtul lor tóte podurile, ce ar mai fi putut duce la o ințelegere cu națiunile nemaghiare, coalițiunea acestora este nu numai naturală și justă, dér — precum constată întréga pressă europénă favorabilă causei lor — ea a devenit chiar absolut necesară.

Asupra acestui punct credem, că nicĭ nu mai încape discuțiune, ceea-ce resultă destul de clar și din împrejurarea, că chiar și numai faptul convocării unui Congres al naționalităților a deșteptat un interes așa de mare, înăuntru atât ca și în afară, și a produs atâta amărăciune în sînul adversarilor noștri.

Ceea-ce trebue dér sĕ ne preocupe pentru moment mai mult și mai serios, nu mai póte fi documentarea necesității unei coalițiunĭ, ci mai pre sus de tóte îngrijirea și îndatorirea de-a lucra cu deplină consciențiositate, pentru-ca interesele cele marĭ ale unei astfel de coalițiunĭ sĕ fiă în mod durabil asigurate.

Problema viitorului Congres este dér pe cât de mare, pe atât de grea, avênd în vedere, că pașii, ce se vor face cu acéstă ocasiune, vor puté sĕ influințeze mult asupra desvoltării regulate a raporturilor amicabile dintre popórele nemaghiare, dela care atêrnă realisarea finală a ideii coalițiunei celor asuprițĭ.

Ce se pregătesce?

Punctul spre care sunt îndreptate adĭ privirile Europei, este fără îndoială orășelul *Ischl*, unde petrece Majestatea Sa monarchul nostru. Locul acesta se pare a nu fi de rêndul acesta cuib de liniște și de repaos al monarchului Francisc Iosif. Aic merg și se reîntorc diplomațĭ și bărbațĭ de stat din țéră și din străinătate. Trăim timpurĭ de crisă, și s'ar păré, că cestiunea păcei și a rĕsboiului atêrnă acum numai de aripa unei toge.

Dér sĕ vedem, cine au mers și vor merge la Ischl.

In 3 August n. se aflau la curtea din Ischl ministrul președinte unguresc br. *Bánffy*, ministrul-președinte austriac contele *Kielmansegg*, ministru a latere br. Samuil *Josika* și ministrul comun de finanțe Beniamin *Kállay*. Ierĭ în 4 August au sosit acolo ministrul comun de esterne austro-ungar contele *Goluchowski*, care se va întêlni apoi și cu cancelarul german prințul *Hohenlohe*. Ierĭ a sosit în Viena ambasadorul german contele *Eulenburg*, care încă se va duce la Ischl în dilele proxime, unde au sosit deja ambasadorul austro-ungar din Londra contele *Deym* și ministrul plenipotențiar sêrbesc în Viena *Simicĭ*.

Adĭ după amédĭ va sosi la Ischl *părechea regală română* de către Salzburg. La gară i-se va face primire sĕrbătorésca. După prând se va da o representație de gală la teatru, ér pe Marțĭ este proiectată o escursiune la Schafberg. Miercurĭ diminéța părechea regală română va merge din Ischl.

Seriositatea situațiunei o ilustrézâ fórte bine doi articolĭ apăruțĭ în numerii din urmă ai lui „*Neue Freie Presse*“ din carĭ estragem următórele parțĭ:

„*Nu póte fi fără de nicĭ o însĕmnătate politică faptul, că de-odată vin la Ischl atâțĭ miniștri.* Nu se póte presupune, că ei merg la Ischl numai, ca sĕ se recreeze, și décă mai adaugem, că în curênd se vor întêlni contele Goluchowski și prințul Hohenlohe, involuntar se nasce gândul, că la acest meeting diplomatic a dat ansă o consfătuire politică însĕmnată“. Articolul vorbesce apoi pe larg despre sórtea deputațiunei bulgare la Petersburg și despre efectul, ce l'a făcut comunicatul din Petersburg, (L'am publicat în Nr. de Duminecă — Red.) apoi continuă: „Bulgaria stă înaintea unei dileme. *Ea trebue sĕ alégă între grația Țarului și între principe.* Imprejurarea, că pe care-l va alege, interesézâ fórte mult poporul, dér și din punct de vedere europén este de mare însĕmnătate. De sine se în-

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Verdi ca regissor.

— „Scumpul meu director, observă, ca nimenea sĕ nu fiă în parchet și nimenea sĕ nu fiă în decursul probei în fundul scenei. Fiă-cine, care nu are ocupațiune aicĭ, sĕ se retragă în garderobă, până când clopoțelul îl va chiăma pe scenă! Te salută al d-tale: *Verdi.*“ —

Aceste rêndurĭ s'au cetit întregului personal artistic, care era ocupat în opera „Falstaff.“

Dece óre băteau la turnul catedralei de marmură; o birjă simplă se opri. Ea aducea pe bĕtrânul măestru Verdi.

Verdi ... urcă sprinten pe scenă și luà loc în partea dréptă.

O mare tăcere domnea în spațiul pompos al Scalei din Milan. Toțĭ se ridicară cu respect înaintea măestrului, toțĭ îl salutară cu adêncă devoțiune: Verdi plecă ușor capul, și proba se începù; capelmaistrul Edoardo Macheroni luà în mână tacul și abia bătù cincĭ tacturĭ, când Verdi îl întrerupse:

— „Cum poțĭ sĕ cânțĭ fără trîmbiță? Unde sunt trîmbițele?“

— „Măestrule, vom primi trîmbițe nouĕ, trebue, că sunt pe drum.“

— „Scie soția d-tale despre acésta?“ întrebà Verdi sarcastic.

— „De sigur,“ rĕspunse Macheroni cu sinceritate.

Preludiul decurge bine, căcĭ Verdi esecutase la vila sa St. Agado în Buzeto cu Macheroni tóte tacturile, așa încât esecutarea din partea orchestrei putea fi numită de model. Verdi poruncì sĕ se esecute încă-odată.

— „Cântațĭ ca nisce deĭ, dér vețĭ cânta și mai bine, décă o vețĭ mai esecuta odată.“

In fine se póte începe. Caius, Pistol, Falstaff și Bardolfo sunt pe scenă. Dintr'o întêmplare de neînțeles, Caius stă cu spatele spre public.

— „Intórce-te, Caius, căcĭ eu am scris opera mea pentru public, ér nu pentru culise“, strigà Verdi cu umor.

Representatorul lui Caius se întórce către public, dér cam piediș.

— „Caius, eștĭ un om frumos și cu trupul drept: de ce te strîmbĭ acum, ca o pisică. Stăi drept, ca Pistol!“

Caius se silesce a sta mai bine.

— „Bravo, Caius, bravo (Bĕtrânul măestru obicĭnuesce sĕ cheme pe nume pe interpreții rolurilor din piesele sale.)

— „Pistol, plecarea nu-mĭ place. Nu sta așa de țépĕn. Trebue sĕ fiĭ mai flexibil!... Așa spre esemplu...“

Măestrul se ridică de pe scaun și-i arată, cum se face eșirea, îi arată fiă-care posițiune, fiă-care mișcare, până când în fine Pistol îl copiéză fidel dorinței sale.

Că șeful orchestrei trebue sĕ aibă o răbdare dumnedeéscă, se ințelege de sine; pe scenă în fiă-care moment se opresce ansamblu, pentru-că măestrul nu lasă sĕ trécă nimic neobservat; în fine tóte se făcură după dorința lui Verdi, și acum ordonà o nouă repetiție, după ce luà locul al douĕ-decĭ-lea din parchet. De aicĭ merge până la urmă, ca sĕ asculte, și de acolo dă mereu din cap și poruncesce sĕ încépă din nou.

Cu damele e fórte politicos, până când prestațiunile lor îl mulțămesc, de-altmintrelea e de un umor drastic. Unei cântărețe tinere, care nu era îndestrată dela natură cu prea mult sentiment, îi dise: „Décă voescĭ sĕ-mĭ facĭ plăcere mie, artei și d-tale, amoresézâ-te cu mare seriositate într'un tînĕr frumos, pentru-ca sĕ scii cum se jócă pasagiul acesta, décă voescĭ sĕ-l aducĭ la espresiune prin cântare.“

Un clopoțel în dosul scenei, pe care un inspicient îl sunà în formă cam indiscretă, îl scóte cu totul din liniștea sa; alérgă cu pașĭ repedĭ pe scenă și chiamă la sine pe inspicient:

— „Ce ai fost D-ta mai înainte de a ferici teatrul cu prestațiunile D-tale?

— „Capelmaistru, d-le măestru.“

— „In casul acesta, atêrnă mai mult dela D-ta, sĕ sunĭ clopoțelul în tacturĭ. Nu suna așa de tare, ca și când ar fi vorb

ţelege, că diplomaţii triplei alianţe *bine trebue sĕ se gândéscă, că ce atitudine sĕ observe de aci înainte faţă cu evenimentele bulgare*".

Al doilea articul al fóiei vieneze se ocupă cu călĕtoria regelui Carol la Ischl. „Impĕratul-rege Francisc Iosif — ḑice ea — nu este numai amicul, *ci şi aliatul României*, şi acéstă întêlnire involve în sine confirmarea, că *România a păşit în tripla alianţă.* Din causa acésta călĕtoresce şi Goluchowski la Ischl. Pe Austro-Ungaria o légă de România cele mai apropiate interese materiale şi politice, şi la serbările din Ischl Francisc Iosif se va adresa către regele Carol, ca către *soţul sĕu aliat.* Faţă cu politica orientală a Rusiei, regele Carol a vĕḑut de mult, că România este zidul de apĕrare al triplei alianţe faţă cu prepotenţa Rusiei în Balcanĭ. Este sigur, că orĭ cum s'ar decide sórtea Bulgariei după referada deputaţiunei dela Petersburg, Bulgaria nu mai este pentru tripla alianţă, ceea-ce a fost cu trei anĭ mai înainte. Dinpotrivă România este amică fidelă, a cărei însĕmnătate, pe basa consolidării ei interióre, a câştigat fórte mult"...

*

„*Magyar Hirlap*" în numĕrul sĕu de aḑĭ, ocupându-se cu acéstă importantă cestiune, citéză din articolul „*Gazetei Transilvaniei*" publicat în numĕrul din Sâmbăta trecută, şi în care susţineam, că e o greşală a-se crede, că România a întrat formal în tripla alianţă. Intrarea României în acéstă alianţă *vor s'o crédă numai Ungurii*, în al căror interes firesc ar sta ea.

*

Cu data de 3 August se telegrafiiază din Paris, că foi seriose reproduc o scire după „*Memorial diplomatique*", care e plină de isbucnirĭ contra Romaniei. Telegrama nu comunică cuprinsul acestei scirĭ, ci spune numai, că Viena şi Berlinul au intrigat mult, ca în Dobrogea sĕ se concentreze armată, şi ministrul român de esterne sĕ vateme pe representantul diplomatic al Rusiei.

*

Din Belgrad se telegrafiază cu data de 3 August: „Intre *Serbia*, *Grecia* şi *România* se fac *pour-parle*-urĭ confidenţiale, ca *la o eventualitate ore-care sĕ purcédă în comun*".

Slovacii şi Congresul.

Organul naţional slovac „*Narodnie Noviny*" dela 3 August publică un articul subscris de d-l Dr. *Miloş Stefanovicĭ*, în care acesta se ocupă de Congresul naţionalităţilor.

Autorul articulului face la început o scurtă revistă asupra vocilor de pressă maghiare, carĭ s'au ocupat cu Congresul, apoi arată de ce s'a ales ca loc de întrunire Budapesta, ér nu un alt centru locuit de naţionalităţĭ. „Este o *simplă şi tristă silă*", — ḑice d-l Stefanovicĭ, — împrejurarea, că Congresul s'a convocat la Budapesta. Şi étă de ce:

„Am voit sĕ ţinem adunărĭ generale de alegĕtorĭ în Pukanci, Tisovci, Moşovchiach, Turcianskam-Sv.-Martine şi Moşot, însĕ ministrul ni le-a oprit; am voit sĕ ne adunăm în Starej-Turej, Myava, Senici, Pezinku deja în primăvéra anului 1893, însĕ autorităţile forului întâiŭ şi al doilea ne-au oprit adunarea încunosciinţată, şi cu tóte urgitările dela 1893 încóce, ministrul de interne n'a resolvat încă apelaţiunile date... Cine ar voi sĕ nege acestea, n'are decât sĕ méargă pentru desminţire în ministeriul de interne.

„Astfel nu ni-a mai rĕmas alt-ceva, decât sĕ încercăm a ţiné Congresul în Budapesta şi a cere concesiunea *direct dela ministru.* Acolo se adună socialiştii din tótă ţéra, catolicii şi liberalii sub conducerea guvernului, respective a organelor lui. Se póte, că şi nóuĕ ne vor permite adunarea: dér se póte, că nu vor lăsa sĕ ne adunăm, ci cu mare politică ne-vor ḑice „*Ja, Bauer, da ist ein anderer Fall*". Nóuĕ ne este tot atât; cel puţin guvernul nu se póte ascunde după spatele nimĕrui, ci va trebuì sĕ iese pe faţă....

„Acel pasagiu al apelului, care vorbesce despre nesinceritatea şi nelealitatea cercurilor normative faţă de naţionalităţĭ, a fost aspru criticat, deşi, cel puţin de un deceniu încóce, bărbaţii dela guvern, politicii şi pressa (maghiară) în deplină armonie au variat de nenumĕrate orĭ frasa gólă, „dér sĕ spună naţionalităţile, ce voesc, sĕ-şĭ arate gravaminele, căcĭ ceea ce este drept, echitabil şi satisfăcĕtor, aceea li-se va da". O astfel de vorbire este o rară dovadă despre acel joc repulsiv, ce s'a făcut cu naţionalităţile, ér cu cel ce se pórtă astfel, nu numai că nu se póte, dér nicĭ nu e vrednic a sta de vorbă.

„**Faţă cu naţionalităţile, guvernului îi este dat programul în legea despre naţionalităţĭ.** *Guvernul are datorinţa sĕ apere acéstă lege de ciungărirĭ şi întortochiărĭ*, şi tot-odată *sĕ o esecute strict şi fără de nicĭ o întrebare în spiritul ei original şi în mod cinstit.* Insĕ a călca în picióre acéstă lege, a-o suci şi resuci în tóte chipurile, şi cu tóte aceste a întreba mereu: ce adecă vréu naţionalităţile, căcĭ ce este drept, echitabil şi posibil din pretensiunile lor li-se va da, — acésta este o simplă urîciune. *Poftiţĭ a nu întreba, ci a face; poftiţĭ a restitui in integrum acéstă lege fundamentală a ţĕrii şi a-o esecuta, şi decă nicĭ atuncĭ naţionalităţile nu vor fi mulţămite, va veni timpul, ca sĕ le întrebaţĭ, că ce mai voesc?*"

Pentru ilustrarea celor spuse, autorul se provócă la paragrafii 17 şi 18 din articolul de lege 44 dela 1868, în carĭ se spune apriat, că statul este dator a-se îngriji, pe cât se póte, ca în institutele sale de învĕţămênt, cetăţenii de orĭ-ce naţionalitate sĕ se pótă educa în limba lor maternă până la gradul unde se începe educaţiunea academică, şi în ţinuturile unde ei locuesc în masse (§ 17); mai departe: în şcólele medii şi superióre de stat, ce se vor ridica pe teritoriile unde se vorbesc mai multe limbĭ, sĕ se înfiinţeze pe séma acestor limbĭ catedre de limbă şi literatură (§ 18).

Numai pe teritorul locuit de Slovacĭ — continuă autorul — esistă mai mult de 30 de şcóle medii, între ele multe de stat, dér în nicĭ una dintre acestea limba şi literatura slovacă nu se propune, ca obiect de învĕţămênt obligator. Acésta este o realitate scandalósă şi ruşinósă, şi pentru-ca nimenĭ sĕ nu se îndoéscă, d-l Stefanovicĭ provócă pe întreg guvernul, începênd cu ministrul-preşedinte Banffy, pe toţĭ membrii parlamentului, pe Wekerle, Szapáry şi Tisza Kálmán, provócă întrégă pressa şi societatea maghiară sĕ dovedéscă contrarul.

Continuând, d-l Stefanovicĭ ḑice, că nicĭ-odată Maghiarii nu s'au gândit sĕ fiă dreptĭ faţă de naţionalităţĭ, sĕ le dea şi sĕ le respecteze drepturile, ci întreg sistemul de guvernare şi-l'au edificat pe terorisare. Maghiarii nu s'au nisuit a-şĭ câştiga amicĭ; au fost mândri, când au putut ḑice, că popórele se tem de ei. „Ei, dér acum s'a sfîrşit şi cu acésta, nu se mai tem, dĕu, nicĭ Slovacii, şi de aicĭ înainte nu se vor mai teme câtuşĭ de puţin. A bătut ora, când s'adeveresce ḑisa Némţului: „*Bange machen gilt nicht*". D-Vóstrĕ căutaţĭ érăşĭ ruble şi machinaţiunĭ rusescĭ, — cu tóte că *întrégă acéstă istoriă se va converti în valóre austriacă.* Nu trebue nicĭ o machinaţiune la acésta; c'o picătură de minte şi bunăvoinţă se póte recunósce, că lucrul după natura lui numai aşa se pótă desvolta. Pe mine mĕ dóre o astfel de desvoltare a lucrurilor, dér cu cât mĕ gândesc mai mult, cu atât cred mai tare, că pe D-Vóstrĕ vĕ stăpânesce „*kismet*".

„Ca Slovac am vorbit numai de afacerile slovace, cu tóte că cunosc şi afacerile române şi sêrbescĭ, şi sciu, că nĕcazurile lor sunt o copiă luată de pe nĕcazurile nóstre"....

„De-altmintrelea aşteptăm pe 10 August, şi vom vedé, — încheiă d-l Stefanovicĭ, — care va fi sfîrşitul? *Dér decă*, contra tuturor aşteptărilor, *totuşĭ ne-om puté înţelege unii cu alţii!*"

Glasul desperatului.

Faimosul comi-voyageur „politic" Dionisiu *Pázmándy*, a adresat către ministrul unguresc de interne următórea scrisóre deschisă.

Vas-Rahot, 31 Iulie 1895.

Exelenţă! Mâne voi pleca la Bruxella, ca acolo dimpreună cu alţĭ colegĭ deputaţĭ sĕ apĕrăm Ungaria contra atacurilor nedemne iniţiate contra ei din regatul român.

Scopul nostru principal este, ca acéstă corporaţiune, ce cuprinde în sînul sĕu pe delegaţii tuturor corpurilor legislative din Europa, sĕ vină în anul următor la Budapesta, aicĭ sĕ-şĭ ţină adunarea generală anuală şi sĕ se convingă că: pe de-o parte naţiunea maghiară a corĕspuns misiunei sale culturale în decursul unui mileniu, pe de altă parte, că naţionalităţile nu se bucură nicăirĭ de mai multe drepturĭ constituţionale (afară de confederaţia Elveţiană) ca tocmai în Ungariă.

Problema colegilor membri din regatul român va fi desfătuirea conferenţei de a veni pe anul 1896 la Budapesta, spre ajungerea cărui lucru vor folosi cel mai potrivit mijloc, adecă ponegrirea naţiunei maghiare, bucinarea în lume, că noi suntem o rassă barbară, asiatică, care ţinem în lanţurĭ pe unica naţiune de cultură din Orient, pe descendenţii gloriósei Rome, pe Valachii din Ungaria şi Ardél.

Pe când aşa-déră noi — Jokai, Apponyi, Horánszky, Neményi, Teleky etc. colegĭ deputaţĭ — facem preparările unui tuş ademenitor în strĕinătate, câţĭ-va agitatorĭ obscurĭ de ai naţionalităţilor convócă congres la Budapesta pe 10 August. Deja însuşĭ conceptul convocării e o scriere aţîţătóre; faptul însĕ, că se află individĭ în Ungaria, carĭ nu numai, că provócă la ur de rassă şi la fapte contra statului pe o parte a cetăţenilor, ci încă îi încuragiéză la o luptă unitară armonică şi sistematică după un plan de mai înainte statorit contra legilor esistente şi contra instituţiunilor de stat, — ei presupun în puterea statului maghiar o ast-fel de slăbiciune, pe care, décă am permite-o şi numai la aparenţă, ni-am strica nouĕ înşi-ne fórte mult înaintea opiniunei publice europene.

Cum sĕ apĕrăm noi prestigiul statului maghiar în 13 August la Bruxella, când în 10 August ţin turburătorii aceluiaşĭ stat congres la Budapesta? Prevĕd deja telegramele bombastice date în tótă lumea. Ce de acuse vor pune la disposiţia pressei internaţionale sub titlul: „Le Congrès des nationalités opprimées siégeant à Budapest!" Fiind disolvat *comitetul naţional* din Sibiiu, vor avé aşa-déră un nou organ *oficios*, care îmbrăcat în caracterul *competenţei*, va da agitatorilor contra supremaţiei naţiunei maghiare nouă putere şi o anumită *legalitate* de *formă*.

Escelenţă! Dér până când vom mai suferi noi acéstă lucrare de sobolĭ? Nu simţescĭ, că tot momentul, petrecut în nelucrare, este o nouĕ radă de speranţă în inimile duşmanilor noştri, ér pe noi, ce-i gata de-a sări în luptă pentru întregitatea statului naţional maghiar, ne tortuéză sentimentul indignaţiunei şi chinuitórea îndoélă?

Nu, aşa nu mai póte merge. Trebue pus capĕt, şi încă curênd şi cu temeiŭ — acestei vêntorii naţionaliste, acestor uneltirĭ îndreptate contra statului. Mĕ întorc aşa-déră către tine, Escelenţă, ca către cel mai înalt păḑitor al puterii de stat poliţiale, ca *sĕ opreşcĭ numai decât* — pe basa drepturilor legale ce ai — *Congresul naţionalităţilor convocat pe 10 August*; *ér pe cei, carĭ cu tóte acestea se vor aduna, sĕ-i arestezĭ.* Tot-odată dă o ordinaţiune tuturor autorităţilor nóstre, ca sĕ se pună odată pentru totdéuna capĕt orĭ cărui conventicul, care, sub pretextul desbaterei gravaminelor închipuite de naţionalitate, aţîţă numai focul luptei îndreptate în contra integrităţii statului nostru.

Acésta este umilita mea rugare, Escelenţă, despre care cum-că e proprie milióanelor acestei patrii, sunt convins mai pe sus de orĭ-ce îndoélă.

Cu acésta am rĕmas cel mai sincer al tĕu credincios.

Pázmándy Denes.

„Contra ideii de stat".

Acésta este eticheta sub care „*Magyar Hirlap*", organul fanaticului Horváth Gyula, se vaeră şi se tângue, că „nulla dies sine linea", adecă nu trece ḑi, ca „blăstĕmaţii" de „Valachĭ" sĕ nu atace „ideia de stat maghiar". Pe rĕbojul acestor atacurĭ „Magyar Hirlap" pune la loc de frunte „*Gazeta Transilvaniei*", care „vorbind despre planul mai nou al ministrului Wlassics, ce ţintesce la scóterea limbei maghiare din şcólele elementare, scrie, că şi limba *maghiară* ar trebui scósă din şcólele naţionalităţilor".

Sfîrléza lui Horváth s'a supĕrat rĕu pe „Gazetă", că ea a numit *strĕină* limba maghiară pentru elevii din şcólele elementare. Dér cum era s'o numim? Noi am spus un adevĕr, cum a spus şi ministrul Wlassics faţă cu limba germană.

Insĕ fóia unguréscă nu-şĭ mărginesce supĕrarea aicĭ, ea ne mai şi ameninţă:

„Nicĭ într'un stat din lume — ḑice ea — nu s'ar suferi, ca *limba statului* sĕ fiă numită *strĕină* pe teritoriul ţĕrii. Şi n'o putem suferi nicĭ noi. Acela, care află strĕină pentru sine limba statului pe teritoriul Ungariei, *sĕ tragă consecenţele*".

Din scrisele acestea se pare, că cei dela „Magyar Hirlap" şi-au eşit din ţîţinĭ, altfel neputêndu-ne închipui o ameninţare atât de stupidă.

După ce-o sfîrşesce cu noi, fóia unguréscă s'apucă de „*Allgemeine Ztg.*", care vorbind despre Congresul naţionalităţilor „profeséză aceleaşĭ principii ca şi „Gazeta".

---

de a da alarmă de foc. Se aude clopotul şi décă îl sunĭ mai piano. Va sĕ ḑică încă-odată! Eu mĕ duc în parchet sĕ aud, cum sună!?"

Măestrul e érăşĭ la locul sĕu. Clopotul sună din nou.

— „Prea tare! Incă-odată!"

Clopotul rĕsună din nou.

— „Tot e prea tare. Nu-l lovi cu atâta sĕlbătĕciă!"

Clopotul nu mai sună.

— „Ce însemnéză acésta? Ai adormit?"

Verdi alérgă încă-odată pe scenă şi arată inspicientului, cum trebue sĕ bată clopotul.

— „Macheroni, cum sună?"

— „Fórte bine, măestre!"

— „Te rog, iubite Macheroni, du-te până la locul al douĕ-ḑeci-lea din parchet şi judecă de acolo".

Cu supunere ascultă Macheroni.

— „Ei, cum se aude acum?"

— „Escelent!"

— „Ei bine, dragă Macheroni, du-te în rangul prim."

Macheroni ascultă.

— „Ei, cum se aude?"

— „Fórte bine!"

— „Acum te rog, du-te în rangul al doilea.

Macheroni ascultă din nou.

— „Ei, cum sună acum?"

— „Perfect —"

— „Te rog du-te acum în rangul al treilea şi al patru-lea."

Cu supunere se duce Macheroni în regiunile mai inalte".

— Ei, cum se aude de acolo?"

— „Escelent!"

— „Se aud lămurit bătăile în clopot?"

— „Da, măestre, ca şi cum ar fi mieḑul nopţii —"

— „Pot sĕ mĕ basez pe acésta?"

— „Da".

— „Ei, bine, acum sĕ mergem mai departe!"

(Va urma).

Fóia germană a ḍis, că Maghiarii nu lasă nefolosită nici o ocasie, ca sĕ nu persecute pe naționalități. „Magyar Hirlap" rĕspunḍêndu-i asigură pe cei dela fóia germână, că pe „óspeții" Congresului naționalităților nu-i va persecuta nime, din simpla causă, că *Congresul nu se va întruni nici-odată*... Adecă îl va opri guvernul.

Achitându-ne, dorim lui „Magyar Hirlap" somn liniștit pe „laurii" turbatului șovinism maghiar, care spumegă și furibundéză, când i-se spun adevĕruri, cari îl ustură și dor.

SCIRILE ḌILEI.

— 24 Iulie.

D-l George Pop de Băsesci, vice-președintele comitetului întemnițat, împlinindu-și anul de osêndă, ce i-s'a dictat în procesul Memorandului, *iese aḍi din închisórea de stat dela Vaț*. D-sa a întrat acolo la 27 Iulie anul trecut; fiind concediat pentru ḍece ḍile din tristul incident al morții soției sale și nesocotindu-i-se timpul acesta, a trebuit sĕ-l împlinéscă până aḍi. Ne bucurăm, că după-ce și-a suportat osênda cu bărbăție, d-l *George Pop* se reîntórce sĕnĕtos în sînul familiei sale și a conaționalilor sĕi, cari îl vor întimpina cu aceeași iubire caldă, ce a manifestat'o dênsul pentru ei și pentru causa comună. Din incidentul acesta îi trimitem și noi sincerile nóstre salutări și felicitări!

— Din incidentul liberărei, damele române din Brașov au trimis D-lui George Pop următórea salutare:

„Stimate Domnule! Salutăm cu bucurie ḍiua eliberărei D-Vóstre din grea temniță. Vĕ felicităm, că ați putut suporta cu bărbăție și demnitate acéstă osêndă grea, și vĕ dorim, sĕ vĕ țină Dumneḍeu încă mulți ani pentru binele și prosperarea némului nostru prigonit".

—o—

Școle de-ale statului în comitatul Treiscaunelor. Foile unguresci spun, că în curênd au sĕ se înfiinţeze în comitatul Treiscaunelor mulțime de șcóle unguresci de stat. Pentru unele din ele sunt acum în curgere pertractările între stat și comune; pentru cele mai multe însĕ tóte pregătirile sunt gata, rĕmânênd numai sĕ se apuce de zidit. Așa stă lucrul în Cchichiș, Highig, Ariuș, Vâlcele, Tiei (Kreuzburg) și Bita. In Dalnic și Doboli-inferior șcólele se edifică acum, în Poiana sărată lucrările sunt împedecate prin faptul, că „influințe măestrite" fac imposibilă cumpĕrarea unui loc trebuincios pentru șcólă; în Brețcu, Oituz și Chezdi-Mărtânuș se fac acum pregătirile.

—o—

Părechea regală română, în călĕtoria sa în streinătate, a trecut Sâmbătă la 2 óre și 20 minute prin gara Brașov.

—o—

Complesanță păcătósă. La Chireu, după cum se vede din textul învitărei, ce-o publicăm mai jos, tinerimea studiósă română din Gherla și jur va da la 11 August n. c. o petrecere. După cum apare din învitare, petrecerea va sĕ aibă caracter românesc, scopul încă e românesc, arangerii de-asemenea sunt Români. Cu tóte acestea învitările sunt tipărite pe-o parte românesce, ér pe alta *unguresce!* Acésta ne pare cu atât mai bătător la ochi, deóre-ce arangerii sunt tineri studenți români, dela cari așteptăm dovedi de ambițiune și mândriă națională, ér nu de servilism și complesanță păcătósă. Ori dóră s'au temut tinerii gherlani, că décă învitările vor fi numai românesci, Maghiarii, — făcuți ori născuți, cu pinteni, ori cu perciuni — nu le vor cerceta petrecerea? Dér ce lipsă aveau ei de-a se insinua „bună-voinței" unor *șoviniști*, cari de-atâtea-ori au dovedit, că cercetéză societățile române numai pentru-ca sĕ ne spioneze și sĕ caute pretexte de a-și face „merite" prin calumniarea nóstră? Décă-i introduci în societate, iți cer sĕ vorbesci unguresce și sĕ sai împreună cu ei la „csardas"; décă-i asculți, te faci de ris; de nu-i asculți, ești taxat ca nepariot fanatic și periculos. Câte neplăceri n'au avut de a îndura Românii din causa introducerei unor astfel de spioni în societățile lor, și din tóte acestea gherlanii încă nici aḍi n'au învĕțat minte? Cei ce vor așa-déră se arangeze petreceri românesci, arangeze-le, dér décă nu se simt în stare de-a o face acésta fără a espune și înjosi pe Români, atunci mai bine sĕ și vadă de treburi și sĕ lase arangiarea petrecerilor în sarcina altora, cari sunt mai bărbați și sciu sĕ represente cu demnitate societatea română.

—o—

Incercări zadarnice. „Budapesti Hirlap" este informat, că Dionisiu *Pázmándy* a scris o broșură francesă asupra cestiunei române, cu scop, ca sĕ lămurésca, rogu-te, pe membri Conferenței interparlamentare asupra acestei cestiuni. — Păcat de timp pierdut și de oboseli zadarnice.

—o—

Mórtea unui archiduce. Archiducele Robert-Ferdinand-Salvator, fiul marelui duce de Toscana, a murit în *Lindau* în urma unei peritonite.

—o—

Dela băi. Ni-se scrie, că la băile din *Sângeorgiul Năsĕudului* au sosit până acum peste 150 familii, dintre cari 50 sunt Români, apoi vin Evreii în numĕr mare, Germani și Unguri sunt cei mai puțini. — La *Vâlcele* numĕrul total al visitatorilor însĕmnați pe listă e de 290, cu 852 persóne. In acest numĕr însĕ sunt însĕmnați și fórte mulți turiști și trecĕtori, cari abia au durmit câte-o nópte în Vâlcele și s'au dus mai departe. In total, băile dela Vâlcele, în comparație cu timpurile de mai înainte, sunt slab cercetate, mai slab chiar și ca anul trecut. Jumĕtate dintre óspeții aflători aḍi la Vâlcele sunt parte Români, parte Evrei din România; Români dela noi sunt de tot puțini. Pe promenadă se aude mai mult limba română, cu tóte acestea însĕ musica abia cântă câte-o piesă românéscă, pe când „csárdás"-uri destule.

—o—

Portul Constanța. Pe la începutul lunei viitóre se vor începe lucrările mari de construcțiune a portului Constanța și a căror valóre se ridică la un milion lei. Personalul de control a fost deja numit de ministrul lucrărilor publice român.

—o—

Conflct turco-bulgar. Mercuri séra un post bulgar de vr'o ḍece ómeni stabilindu-se lângă *Tilkili*, în teritoriul restituit Bulgariei de curênd, un detașament de vr'o 60 de soldați și bașibuzuci a deschis focul în contra postului bulgar. Aceștia nu au rĕspuns și au sfîrșit prin a fi înțeleși de Turci, cari au încetat focul. Cei doi comandanți au schimbat esplicațiuni, și un sergent turc a declarat, că el lusse pe Bulgarii drept insurgenți. Câți-va ómeni ai posturilor vecine au fost trimiși pentru a întări postul bulgar.

—o—

Falimentul unei case de bancă. Din Genua se scrie, că casa de Bancă Bingen Fières, a fost declarată în stare de faliment; se vorbesce de un pasiv de *10 milióne*. Suma esactă a pasivului casei Bingen nu se cunósce încă. Acest pasiv ar lăsa un deficit de 4.000.000 rentă asupra piețelor din London, Paris și Italia. Printre causele desastrului se vorbesce de *20.000.000* de operațiuni *à la hausse* asupra schimbului din Francia.

—o—

Monetisarea în Francia. In monetăria din Paris s'a început baterea a 8 milióne lei în monede divisionare cu milesimul 1895. Aceste piese de argint trebuiau sĕ fiă bătute cu o nouă efigie, dér desemnurile propuse ne-fiind acceptate, ele vor fi învestite cu mărcile obicinuite. Se scie, că dela 1870 moneda francesă cuprinde două feluri de efigii: *Geniul* pentru piesele de aur de 100, 50 și 20 lei; *Deița* pentru piesele de aur de 5 și 10 lei și pentru piesele de argint de 5 lei.

—o—

Logodnă. D-ra *Agapia T. Nicolau*, fiica d-lui Teodor Nicolau din loc, s'a logodit Sâmbătă séra cu d-l *Dimitrie Vulc* din Sĕliște. — Adresăm sincere felicitări tinerei părechi.

—o—

Concert. Musica orășenéscă va concerta mâne, Marți în grădina otelului „Nr. I." Inceputul la 8 óre séra.

Din țéra asasinatelor.

Deputațiunea bulgară a sosit alaltăieri în Sofia. La Țaribrod a întêmpinat'o 2000 de Bulgari, ai căror conducĕtor, Valko *Meciov*, i-a ținut o vorbire de bineventare, mulțămindu-i pentru împlinirea marei misiuni. Metropolitul *Clemcnt* a rĕspuns, că marea națiune rusă se pórtă față de poporul bulgar tot cu aceleași sentimente, ca atunci când a liberat, organisat și creat Bulgaria.

La 2 óre d. a. deputația a călĕtorit mai departe spre capitala bulgară.

In Sofia a ajuns la 7 óre d. a. La gară i-a eșit înainte un public imens, între care și miniștri *Stoilov, Madsarov* și *Minciovici*. Mulțimea numĕra peste 20C0 de ómeni. *Metropolitul Clement a fost ridicat și dus pe umeri până la trăsură*, fiind aclamat entusiastic în tot parcursul.

*

Telegraful aduce scirea despre un nou omor, ce s'a sĕvĕrșit în *Tatar-Bazarjik* (Rumelia orientală) asupra lui *Matantiev*, președintele clubului stambulowist, și amic sincer al lui Stambulow. Un individ cu numele *Verekata*, l'a rănit de mórte cu un pumnal. Imprejurările omorului nu sunt cunoscute încă; fapta a produs sensație pretutindeni, și partisanii lui Stambulow sunt cuprinși de o adevĕrată terore. Se presupune, cu drept cuvênt, că esista o bandă secretă de ucigași, cari și-au făcut o lungă listă a acelora, pe cari vor sĕ-i culce la pâmênt.

Producțiuni și petreceri.

Tinerimea studiósă din *Armeni* invită la petrecerea de vară, împreunată cu *producțiune teatrală, declamări, cântări și joc*, ce se va ține Duminecă în 11 August n. c., în comuna Armeni, într'o grădină privată; ér la timp nefavorabil în școla gr. cat. Venitul curat e în favorul reuniunei de pompieri de acolo. Inceputul la 4 óre d. a. Intrarea de persónă 50 cr., de familiă 1 fl. Ofertele marinimóse se vor chita pe cale ḍiaristică.

Program: 1.) „Dușmancele", poesie de G. Coșbuc, declamată de d-șóra Elena Opriș. 2.) „Nevasta care iubesce", cor mixt de G. Musicescu. 3.) „Paul Chinezu", poesie de I. Nenițescu, declamată de ***. 4.) „Ḍis-a badea c'a veni", cor mixt de G. Musicescu. 5.) „Inelul și năframa", poesie, decl. de d-șóra Maria Neagoe. 6.) „Piĕtra din casă", vodevil într'un act de V. Alesandri. 7.) „Herșcu Boccegiul", cântec comic predat de d-l Aurel Bratu, stud. sextan.

*

Programa concertului dela Turda, ce se va da împreună cu petrecerea anunțată pe 10 August n. c. este următórea: 1.) „Piano-solo", de d-șóra Polixena Mesaroș. 2.) „Declamațiune", de d-șóra Augusta Vlăduțiu. 3.) „Cântare solo", de d-șóra Olimpia Vlăduțiu, acomp. pe piano de d-șóra Augusta Vlăduțiu. 4.) „Violină solo", de d-l Cornel Popovici, acomp. pe pian de d-na Victoria Popovici. 5.) „Discurs", de d-l Valer Moldovan. 6.) „Duett: țimbal-violină", de d-șóra Mariți Chiorean și Drd. Iuliu Popescu. 7.) „Declamațiune", de d-l Iustin Pop. 8.) „Violină-solo", de d-l Ioan Mesaroș, acomp. pe piano, de d-șóra Polixena Mesaroș.

Inceputul la 7 óre séra.

*

Inteligința stud. română din *Gherla și jur* invită la petrecerea de veră, car se va arangia la 11 August st. n. 1895 în localitatea băilor dela *Chireu*. Venitul curat e destinat pentru biserica gr. cat. din Gherla. Intrarea de persónă 80 cr. Inceputul la 7 óre séra. Inainte de pausă se va juca „Călușerul" și „Bătuta" de 13 inși. Suprasolvirile se chitéză pe cale ḍiaristică.

*

Tinerimea română din Bran, are onóre a vĕ invita la petrecerea de vară, ce se va arangia Joi în 27 Iulie st. v. 1895. Inceputul la 7 óre séra precis. Bran, în 20 Iulie st. v. 1895. Tinerimea română. Prețul de intrare la bunăvoința p. t. public. Venitul curat este destinat pentru scopuri filantropice. Ofertele marinimóse se vor chita pe cale ziaristică. Programa: 1. Arvinte și Pepelea, vodevil într'un act, de V. Alecsandri. Persónele: Arvinte, d-l I. Ionică, Pepelea, d-l I. Stoian. Mandica, d-șóra I. E. 2. Rugămintea din urma, poesie de G. Coșbuc, declamată de S. Pușcariu. 3. Conul Leonida, farsă într'un act, de I. L. Carageale. Persónele: Conul Leonida, d-l I. Enescu. Efimița, d-șóra G. S. Safta, d-șóra I, E.

SCIRI ULTIME.

Budapesta, 4 August n. (Coresp. spec. a Gaz. Trans.) Aḍi la 7 óre 20 minute diminéța au sosit la Budapesta Majestățile lor *Regele și Regina României*, însoțiți de damele de onóre: *Begnescu, Mavrogheni* și de Domnii adjutanți Colonelul *Priboianu* și maiorul *Istrat*. La gară au fost întêmpinați de d-l Balș, Consul general al României, împreună cu Dómna, și de d-l vice-consul *V. Berciann*, precum și de d-l *Rosetti Solescu*, ministrul României din Belgrad, care din întêmplare se afla la Budapesta.

D-na Balș a presentat M. S. Reginei un buchet frumos, compus din glandiole, rose și alte flori de seson.

Conduși, de autoritățile căilor ferate și representanții Capitalei în salonul regal, aici au petrecut timp de o óră și apoi și-au continuat călĕtoria spre Viena.

La despărțire Majestățile lor erau fórte veseli și afabili.

Sciri telegrafice.

Viena, 5 August. Ministrul de esterne Golukowsky a visitat eri pe cancelarul Hohenlohe la Aussee, de aici a plecat apoi la Ischl.

Sofia, 5 August. Poporațiunea a făcut o mare ovațiune Metropolitului Clemente.

Acesta a ḍis, că s'a dus la Petersburg la dorința prințului, a guvernului și a poporului. Rusia doresce binele și progresul Bulgariei. Décă principele și guvernul vor merge în înțelegere, vor ajunge la scop.

DIVERSE.

De câte-ori și-a scos Napoleon sabia? S'ar păre apróre ce neputință, ca marele beliduce *Napoleon*, care își conducea oștile din învingere în învingere, sĕ-și scótă sabia singur numai de *trei ori*. Și lucrul totu-și este adevĕrat. Intâia-și dată și-a scos sabia, ca sĕ se apere la 1812 pe când se reîntorcea din Rusia cu suita sa și pe drum fû atacat de-o trupă de Cazaci. Ajuns în strîmtóre Napoleon se puse în fruntea vitejilor sĕi cu sabia în mână și fugări pe inimic. A doua-óră s'a întêmplat la 1814. Generalul frances *Colbert* ataca se la Arcis-sur-Aube cu cavaleria francesă trupele ruso-austriace, dér pedestrimea inimică împroșca glónțele asupra Francesilor cu atâta furiă, în cât aceștia întorcênd spatele fugeau nebunesce, ca sĕ-și scape viéța. Cavaleria rusă s'a luat după ei, când de-odată observă Napoleon și eșindu-le înainte strigă cu vocea-i tunătóre: — „Cine cutéză se se retragă?" In momentul acela voi sĕ-și scótă sabia, dér ea era ruginită. Era apróre sĕ fiă încunjurat de Cazaci. In urmă însĕ îi succese sĕ ș'o tragă din técă. Numai decât ajunse cavaleria francesă și punêndu-i-se în frunte, începu atacul. Martori oculari spun, că s'a repeḍit între inimici cu atâta turbare, încât aceștia oprindu-se se retrăgeau, ér oastașii francesi au prins inimă alungându-i. Mai pe urmă s'a întêmplat la Waterloo, dér atunci a tras'o pré târḍiu, și el însu-și a fost silit sĕ se refugieze.

Literatură.

Doine şi strigăturĭ din Ardeal, date la ivélă de *Dr. Ion Urban Jarnik* şi *Andreiu Bârseanu*. Acesta este titlul uneia dintre cele mai bogate şi mai bune colecţiunĭ de poesii poporale ardelenescĭ, Tipografia A. Mureşianu Braşov. Conţine 431 pagine, cu mulţime de doine de dragoste, de dor şi jele, de mustrărĭ şi blăstĕmurĭ, doine haiducescĭ, de-ale cătăniei, apoi strigăturĭ bĕtrânescĭ şi colinde. Cartea e însoţită de-o prefaţă de d-l Andreiu Bârseanu, în care se arată, că buna primire, de care s'a bucurat acéstă carte la 1885, când s'a publicat prima ediţiune, a îndemnat pe d-l librar din Braşov, *Nicolae Ciurcu*, sĕ scotă acéstă a doua ediţiune, anume întocmită pentru popor. Costă un esemplar numai 75 cr. De vêndare la librăria editóre *Ciurcu* în Braşov şi la celelalte librării.

*

In editura librăriei *E. Zeidner* din Braşov a apărut: **Carte de cetire** pentru anii din urmă ai şcólelor poporale şi de repetiţiune, lucrată de *Dometiu Dogariu*, învĕţător dirigent în Satulung (Săcele) şi *Nicolau Pilţia*, profesor la gimnasiul român din Braşov. — Este una dintre cele mai bogate cărţĭ de cetire, se estinde pe 424 pagine, cuprindênd 231 bucăţĭ de cetire parte în prosă, parte în poesiă. Costă un esemplar broşat 70 cr., ér legat 85.

Cursul la bursa din Viena.

Din 3 August 1895.

Renta ung. de aur 4%	123.30
Renta de coróne ung. 4% . . .	99.95
Impr. căil. fer. ung. in aur 4½% .	124.60
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	102.80
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	122.35
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	98.50
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	98.75
Imprum. ung. cu premii	158.25
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin.	146.25
Renta de hârtie austr.	1090 —
Renta de argint austr.	1095 —
Renta de aur austr.	123.40
Losurĭ din 1860	154.50
Acţii de ale Băncei austro ungară.	1076.—
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	488.20
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	400.10
Napoleondorĭ.	9.62
Mărcĭ imperiale germane . . .	59.35
London vista	121.35
Paris vista	48.07½
Rente de coróne austr. 4%. . .	100.75
Note italiene.	45.90

Cursul pietei Brasov.

Din 5 August 1895.

Bancnote rom.	Camp.	9.58	Vênd.	9.60
Argint român.	Cump.	9.52	Vênd.	9.56
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.60	Vênd.	9.62
Galbenĭ	Cump.	5.64	Vênd.	5.68
Mărcĭ germane	Cump.	59.—	Vênd.	—.—
Ruble rusescĭ	Cump.	129.—	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.82	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Bursa de mărfurĭ din Budapesta.

din 31 Iulie n. 1895.

Sĕminţe	Cualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilogr. dela	Preţul per 100 chilogr. până
Grâu Bănăţenesc	80	.—	.—
Grâu dela Tisa	80	6.45	6.55
Grâu de Pesta	80	6.40	6.50
Grâu de Alba-regala	80	6.40	6.50
Grâu de Bácska	80	.-	.—
Grâu ung. de nord	80	.—	.—

Sĕminţe vechĭ orĭ nouĕ	soiul	Calitatea per Hect.	Preţul per 100 chilgr. dela	Preţul per 100 chilgr. până
Sĕcară		70—72	5.50	5.60
Orz	nutreţ	60—62	5.15	5 30
Orz	de vinars	62.64	.—	.—
Orz	de bere	64.66	.—	.—
Ovĕs		39.41	6.70	7.—
Cucuruz	bănăţ.	75	.—	.—
Cucuruz	altŭ soin	78	.—	.—
Cucuruz	„	—	.—	.—
Hirişcă	„	—	—.—	—.—

Preţul pe 100 chilograme.

Productediv.	Soiul	Cursul dela	Cursul până
Sem. de trif.	Luţernă ungur.	—.—	—.—
—	francesă		—.—
—		—.—	.—
„	rosiă	—.—	—.—
Oleu de rap.	rafinat duplu	—.—	—.—
Oleu de in		—.—	—.—
Uns. de porc	dela Pesta	51.—	51.50
„	dela ţeră	—.—	—.—
Slănină	svêntată	47.—	47.50
„	afumată	52.—	53.—
Sĕu		—.—	—.—
Prune	din Bosnia în buţĭ	13.75	14.—
„	din Serbia în sacĭ	13.25	13.50
Lictar	slavon nou	18.50	18.75
„	bănătenesc	—.—	.—
Nucĭ	din Ungaria		
Gogoşĭ	unguresci		
	sêrbesci		
Miere	brută	—.—	—.—
„	galbină strecurată	—.—	—.—
Ceară	de Rosenau	—.—	—.—
Spirt	brut	—.—	—.—
„	Drojdiuţe de spirt	—.—	—.—

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Anunciurĭ
(inserţiunĭ şi reclame)

Suntŭ a se adresa subscrise, administratiunĭ. In casulŭ publicărĭi unui anunciu mai mult de odată se face scădĕmêntŭ, care cresce cu câtŭ publicarea se face mai de multe-orĭ.

Administraţiunea „Gazeta Transilvaniei."

☞ Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" à 5 cr. se potŭ cumpĕra în librăria **Nicolae Ciurcu.**

ABONAMENTE
LA
„GAZETA TANSILVANIEI"

Preţulŭ abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei lunĭ	3 fl. —
Pe şese lunĭ	6 fl. —
Pe unŭ anŭ	12 fl. —

Pentru România şi străinătate:

Pe trei lunĭ.	10 fr.
Pe şese lunĭ	20 fr.
Pe unŭ anŭ.	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anŭ.	2 fl. —
Pe şese lunĭ	1 fl. —
Pe trei lunĭ	50 cr.

Pentru România şi străinătate:

Pe anŭ.	8 francĭ.
Pe şese lunĭ.	4 francĭ.
Pe trei lunĭ	2 francĭ.

Abonamentele se facŭ mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate poştale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoiéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arăta şi poşta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei."

Sosirea şi plecarea trenurilor în Braşov.

Sosirea trenurilor în Braşov:

1. Dela Pesta la Braşov:

Tr. accelerat: 5 óre 07 m. diminéţa.
Trenul de persóne: 8 óre diminéţa.
Trenul accel.: 2 óre 9 min. după am.
Trenul mixt: 10 óre 25 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Braşov:

Trenul accel: 2 óre 18 min. după am.
Trenul mixt: 5 óre 20 m. după amédĭ.
Trenul de persóne: 9 óre 8 minute séra.
Trenul accel.: 10 óre 19 minute séra.

3. Dela Zĕrnescĭ la Braşov: (Gara Bartolomeiu.)

Trenul mixt: 7 óre 21 min. diminéţa.
Trenul mixt: 1 óră 14 min. după am.
Trenul mixt: 8 óre 16 min. séra.

4. Dela Ch.-Oşorheiu la Braşov.

Trenul mixt: 8 óre 20 min. dimin.
Trenul de persóne: 1 óră 46 m. d. am.
Trenul mixt: 7 óre 12 min. séra.

5. Dela Sinaia la Braşov*)

Acest de persóne 7 óre 40 m. dim.

Plecarea trenurilor din Braş.

1. Dela Braşov la Pesta

Trenul mixt: 5 óre 8 min. diminéţa.
Trenul accel.: 2 óre 45 min. după am.
Trenul de persóne: 7 óre 43 min. séra.
Tr. accelerat: 10 óre 26 min. séra.

2. Dela Braşov la Bucurescĭ:

Trenul de pers.: 3 óre 55 min. dimin.
Tr. accelerat: 5 óre 14 m. dimin.
Trenul mixt: 11 óre înainte de amédĭ.
Trenul accel.: 2 óre 19 min. după am.

3. Dela Braşov la Zĕrnescĭ. (Gara Bartolomeiu.)

Trenul mixt: 9 óre 5 min. diminéţa.
„ „ 5 „ 13 m. după am.
Trenul mixt: 9 óre 30 min. séra.

4. Dela Braşov la Ch.-Oşorheiu.

Trenul de persóne: 3 óre 5 după am.
Trenul mixt: 8 óre 50 minute dimin.
Trenul mixt: 5 óre 20 min. dimin.

5. Dela Braşov la Sinaia*)

Trenul de persóne 6 óre 40 min. séra.

*) Trenul tren circuléză numai Joia, Dumineca şi la sĕrbătorĭ.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.